

ԶՐՎԵԺԻ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿԵ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ԴԱՐՁԱՎ «ՄԻՆԴԵՍՄՈՍԻ» ԱՆԴԱՄ

Հուլիսի 14-22-ն Ալբանիայի Հյուրես քաղաքի մոտ գտնվող Ս. Վլասի (Փ 316, Սերաս փիա) գողորդիկ վաճական համալիրում «... դոք Իմ վկաները պիտի լինեք» (Գործը. Ա 8) խորագրով գեղի ունեցակ «Մինդեսմոսի» XVII հոբելյանական համաժողովը, որին մասնակցում էին շուրջ 40 երկրներից եկած ավելի քան 150 ներկայացուցիչներ: Համաժողովի նպագրակն էր մեկ անգամ ևս վկայել և հաստափապես ամրագրել այն ճշմարգությունը, որ մենք՝ ուղղափառ երիտասարդներս, անքաժանելի ու անքափելի անդամներն ենք Մեկ, Ընդհանրական, Առաքելական և Սուրբ Եկեղեցու, ինչպես նաև նոր ուղիներ ու ճանապարհներ գրնել երկրի վրա «Մինդեսմոսի» կոչումն առավել ամբողջական իրականացնելու համար՝ «Ճառայելով Եկեղեցուն և Նրա միությանը, վկայությանը, առաքելությանը և աշխարհի լուսնի վերանորոգմանը» («Մինդեսմոսի» Սահմանադրություն, Հոդված 2.1): Հոբելյանական այս արարողությանը հայաստանից մասնակցեցին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միաբան Տիգրան սրբ. Բաղրումյանը և Զրվեժի Ս. Կաթողիկե եկեղեցու երիտասարդաց միության ագենտապետուիկ Լիլիթ Սարգսյանը:

Համաժողովի ընթացքում

«Մինդեսմոսը» հունարեն բառ է, որ նշանակում է «կապ», այս դեպքում «միության կապ» ուղղափառ երիտասարդների միջն, ուր ամենուրեք դիմում է քրիստոնեական սերն ու փոխադարձ վստահությունը միմյանց նկարմամբ: «Մինդեսմոսը» հիմնադրվել է 1953 թ. Ֆրանսիայում, թեպեր ուղղափառ երիտասարդներին համախմբող այս կազմակերպության արմագրներն ավելի խորն են:

Դեռևս 1920-1953 թթ. գտնիլ են ունեցել բազմաթիվ հանդիպումներ ուղղափառ զանազան երիտրասարդական կազմակերպությունների միջն, որոնք էլ են բարագայում հիմք են հանդիսացել «Սինդիսմոսի» ստեղծմանը: Ընդհանրապես ուղղափառ երիտրասարդներին համախմբելու այս վեհ զարդարի առաջին ջարագովները երկու ուս դարագիր ասդիմագրաներ էին՝ Հայր Բարսեղ Զենկովսկին և Հայր Լևոն Զանդերը: Եվրոպայում բնակություն հասպարագած ուս ուղղափառ ասդիմագրաների նպագակն էր ուղղափառ հավաքի սերմանումը երիտրասարդ սերնի մեջ ու «Հավաքոն հանգանակի» «Ընդհանրական» եզրի իրագործումը կյանքում: 1953 թ. ուղղափառ նշանավոր ասդիմագրան Շովիաննես Մեյենդրֆը, խոսելով «Սինդիսմոսի» մասին, ասել է. «Ընդհանրականությունն այլևս վերացական վարդապետության խնդիր չէ, որ շարադրված է կարելիքամների մեջ, այլ մի կենդանի իրականություն, առանց որի ուղղափառ քրիստոնեական կյանք գոյություն չունի»:

Այսու «Սինդիսմոսի» անդամ են 125-ից ավելի ուղղափառ երիտրասարդական կազմակերպություններ, ուսումնական և աշխարհական հասպարություններ շուրջ 42 երկրներից: 1961 թ. սկսած «Սինդիսմոսի» գործունեությանը մասնակցել են նաև Արևելյան Ուղղափառ Եկեղեցիների ներկայացուցիչները: Մասնավորապես նույն թվականին գտնիլ ունեցած «Սինդիսմոսի» V համաժողովին մասնակցել են Հայր Գարեգին Սարգսյանը (Խելտագայում Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս) ու Ղարի Ուղղափառ Եկեղեցու Հայր Անդրեանիս Ամինը: Եերարքիր է, որ 1936 թ. կափարված մի լուսանկարում, ուր պարկերված են Ուղղափառ ուսուցիչների միջազգային երկրորդ կոնգրեսի անդամները, հանդիպում ենք նաև Նինա Ներսիսյանի անվանը, որի մասին, ցավոք, այլ մանրամասներ հայտնի չեն: Նշենք, որ Ֆինլանդիայում գտնիլ ունեցած «Սինդիսմոսի» XVI գագաթնաժողովին Հայ Առաքելական Եկեղեցու կողմից մասնակցել է Միքայել սրբ. Մելիքյանը (այժմ՝ S. Վահրամ քին. Մելիքյան):

Հուլիսի 15-ին համաժողովի բոլոր մասնակիցները Եկեղեցում մասնակցեցին Առավոտյան ժամերգությանը, իսկ այնուհետք՝ U. Պալարագի սրբազն արարողությանը: Հավարդ U. Պալարագի պարագագիք հոգևորականը բարի գալուստ մաղթեց համաժողովի մասնակիցներին՝ անդրադառնարով U. Վլասի վաճական համալիրի պարմությանը, անցած դժվարին ուղուն, Ալբանիայի Ուղղափառ Եկեղեցու առաջ ծառացած ներկա մարդարարական հաջողություններին:

Առաջին նիստին սկսվեց միասնական «Տերունական աղոթքով», որից հետո բացման խոսքով հանդիս եկավ Տիրանայի և Դամայն Ալբանիայի Անաստասիոս արքեպիսկոպոսը: Նա բարի գալուստ մաղթեց ներկաներին՝ հանգամանալից անդրադառնարով Եկեղեցու կյանքում երիտրասարդներին վերապահված կարևոր դերին: Այնուհետև «Սինդիսմոսի» ընդհանուր քարոզուար Ուերեկա Ռուկուեյն ընթերցեց Եկեղեցու գահակալների՝ գագաթնաժողովին ուղղված ողջունի խոսքերը: Ողջունի խոսքեր էին հեղել Տիրաբերական Պարքիարք Բարբուտիմես Ա-ը, Մոսկվայի և Դամայն Ռուսիոն Ալեքսի Բ Պարքիարքը, Նոյիկ Մալաքար Եկեղեցու Գահակալ Մարտիրոս Թովմաս Մագրեսոս Բ-ն ու այլք: Բոլոր առաջնորդներն էլ իրենց օրինության խոսքերում արժեվորում և գնահատում էին ուղղափառ երիտրասարդների ընկերականության գործունեությունը, հաջողություն մաղթում հանուն Քրիստոսի Եկեղեցու միության ու պայծառացման:

Կեսօրին բոլոր մասնակիցներն իրենց հագրկացված գեղերում ներկայացրեցին երիտասարդական կազմակերպությունների մասին պատրմող լուսանկարներ, թերթոններ, բուկ լեգենդներ, ճայնասկավառակներ և այլ դիրքակիցի նյութեր: Այս ամենի մեջ իր ուրույն գեղն ուներ նաև Հայ Առաքելական Եկեղեցուն հագրկացված մասը, որ մասնակիրապես ներկայացված էր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին ու հագրկապես Զրվեժի Ս. Կաթողիկե Եկեղեցու երիտասարդաց կազմակերպության գործունեությունը՝ լուսանկարներով, փառագիր նյութերով, «Սաղմոս» երգչախմբի լազերային սկավառակով և այլ նյութերով: Միուն բանիվ՝ այդ փոքրիկ անկյունն անխոս պատրմում էր քրիստոնյա Հայաստանի և նրա երիտասարդաց միություններից մենքի արգասարեր գործունեության մասին: Զարմանալի էր, բայց փաստ, որ շատերն առաջին անգամ էին լսում Հայոց աշխարհի և առաքելակիմն մեր Եկեղեցու մասին: Ուստի, օգբվելով պատեհ առիթից, ջանում էինք մեր նոր ընկերներին պատրմել Հայաստանի, նրա պատմության, հարուստ մշակույթի, առաքելակիմն Եկեղեցու, նրա գանձերի, սրբերի, ասպրածապաշտության և այլնի մասին: Վստահարար նմանափիպ հավաքներն են, որ խթանում են համագործակցության ոգին երիտասարդներին մեջ և հոյս ներշնչում ապագայի համար, ինչպես նաև նոր միտահաղացումներ և ծրագրեր ծնում մեր հոգիներում:

Երեկոյան ներկայացվեցին երկու գեկուցումներ՝ «Ուղղական երիտասարդությունը Կորեայում և ուղղակառության առաքելությունն ընդհանրապես Ասիայում» և «Ուղղական երիտասարդությունը Ս. Երկրում» թեմաներով, որից հետո բուռն քննարկումներ ծավալվեցին:

Հունիսի 16-ի նիստն սկսվեց Ալբանիայի Անասպասիոս արքայիսկոպոսի ոգեշունչ խոսքով: Վերջինս շար հանգամանալի կերպով անդրադարձավ զագաթնաժողովի խորագրի՝ Գործիք Ա 8 համարի մեկնեությանը՝ այն քննելով Ասպրածաղունչ մաքյանի և հայրախոսական առյուրների լոյսի ներքո՝ կարևորելով հագրկացվեն երիտասարդների դերը քրիստոնյակեցու զորացման և ամրապնդման գործում: Ալբանիայի Ուղղափառ Եկեղեցու Գահակալը նշեց. «Մեր վկայությունը պետք է խարսխված լինի նախեառաջ Քրիստոսի փորձառության վրա, Ասպրածորդին Բնօք պետք է լինի մեր բոլորին կանքի ուղինեան ու առաջնորդը՝ հիշելով և ընդմիշտ ամրագրելով մեր մղոքում, որ «վկայել» եզրը ոչ միայն նշանակում է արյանք մարդկության ալլ, այլ նաև անսակարկ և աննոռաց ծառայությունը սոցիալական, մասնագիրական, ընկերային, համայնական և կյանքի այլ բնագավառներում»:

Այսուհետեւ 1999-2003 թթ. «Մինեսամոսի» ծավալած գործունեության մասին հաշվեկությամբ հանդես եկավ վարչությունը: Նոյն օրը գենդի ունեցան նաև փարածաշրջանային հանձնաժողովների նիստերը, որտեղ ի մի բերլեցին նախորդ փարիների արդյունքներն ու առաջարկվեցին նոր թեկնածուներ:

Ներքարքիր և աշխատությունը միանուրարկում անցավ հունիսի 17-ի նիստը: Մասնավորապես այդ օրը «Մինեսամոսին» անդամագրվեցին նոր երիտասարդական կազմակերպություններ և միություններ, որոնց թվում էր նաև Կորպայիք թեմի՝ Զրվեժի Ս. Կաթողիկե Եկեղեցու երիտասարդաց միությունը: Վերջինիս ապենապետութիւն Լիլիթ Սարգսյանը շար հակիր, բայց բուռնակալից խոսեց մեր դրախտավայր երկրի, քրիստոնյա Հայաստանի մասին՝ անդրադառնալով իրենց երիտասարդաց միության գործունեությանը, որից հետո միաձայն քվեարկությամբ նրանք դարձան «Մինեսամոսի» անդամ:

Շաբ հետաքրքիր էին նաև փարբեր խմբերում ընթացող քննարկումները զանազան իրավապահ խնդիրների շորոշ: Այսպես հարկ ենք համարում նշել թեմաներից մի քանիսը:

- «Ուղղափառ Եկեղեցին միավորված Եվրոպայում»,
- «Ասդաշնչի սերողության մեթոդաբանությունը»,
- «Ուղղափառ Եկեղեցին գորակիզացվող աշխարհում»,
- «Երիտրասարդությունը և ինկորնետը»,
- «Ինչ ուղղությամբ է գնում Եկումենիկ շարժումը» և այլն:

Նմանաբիայ քննարկումներն ավելի գրավիչ էին դարձնում առօրյան՝ նոր թարմություն հաղորդելով մեզ բոլորիս: Դրանք ավելի բուռն կերպով ընթանում էին երբեմն նույնիսկ ողջ օրվա ընթացքում, որովհետև շաբ հաճախ կարծիքների բախում էր լինում: Սակայն, վերջիվերջո, հենց այս կարծիքների փարարնույթ լինել էր, որ ծնում էր ճշնարկությունը:

Հունիսի 18-ը ևս հագեցած էր մասնակիցների համար՝ զանազան քննարկումներ, Ասդաշնչի սերողություն և այլն: Իսկ երեկոյան վեղի ունեցած միջցոցառման ընթացքում մասնակիցները ներկայացրուցին իրենց ազգային կերակորները, խմիչքները, ուրեսդիմությունը, ինչպես նաև ազգային երգերն ու պարերը:

Հունիսի 19-ի առավորյան մարդուցվեց Արևելյան Ուղղափառ Եկեղեցիների միացյալ Ս. Պատրարքա: Պատրարքին էր Նոդիկ Ուղղափառ Եկեղեցու Մարդարանի թեմի Մար Իրինեոս Միքրոպոլիսը, որին սպասավորում էին երեք քահանա և երկու սարկավագ՝ Նոդիկ Մալարար Եկեղեցուց, մեկ սարկավագ՝ Ղափի Ուղղափառ Եկեղեցուց, և մեկ սարկավագ՝ Հայ Եկեղեցուց: Մրրազան արարողության ընթացքում հայերեն հնչեցին «Սուրբ Սուրբն» ու «Տեր ողորմեա»-ն:

Նոյն օրը, երեկոյան, վեղի ունեցած վարչության նոր անդամների ընդունությունները: Ընդրվեցին նոր նախազահ և վարչության անդամներ: Այսուհետև ցուցադրվեց «Ալրանիայի Ուղղափառ Եկեղեցու վերածնունդը» խորագրով լազերային սկավառակը, որի ընթացքում իր մեկնաբանություններն էր փախս Ալրանիայի Անսասպահիոս արքեպիսկոպոսը: Դիրավի այդ Եկեղեցին վերածնունդ է ասպրում կոմունիստական բռնագիրության փառականությունը: Նոր Նովվապետի ջանքերով փասր փարվա ընթացքում 80 նոր եկեղեցի է կառուցվել, 70-ը ավերակներից վերաշինվել են, 140-ից ավելի խոնարիկած եկեղեցիներ՝ վերանորոգվել իսկ իհնաց վանքերում գործում է վանական կյանքը: Մի խոսքով՝ ամլության փարիներից հետո Ալրանիայում, որի ազգաբնակչության 70 %-ը մուսուլմաններ են, այսօր ուղղափառությունը վերելք է ապրում:

Գազայնաժողովին թարմ լիցք հաղորդեց Ռուս Ողղափառ Եկեղեցու Մոսկվայի Պատրիարքարանի Արքաքին եկեղեցական հարաբերությունների բաժնի նախազահ Կիրիլ Միքրոպոլիսի գալուստը: Նա շաբ հետաքրքիր գեկուցում կարդաց քրիստոնյա աշխարհի առաջ ծառացած մարդարավերների մասին, որոնց լուծման գործում մեծ դերակարարություն ունեն նաև երիտրասարդության ներկայացուցիչները: Երեկոյան ներկաները դիմեցին «Սինդեմոնսի» մասին պատմող լազերային սկավառակը, ուր համակողմանիորեն ներկայացված է կազմակերպության ողջ գործունեությունը:

Համաժողովի շրջանակներում մասնակիցներն այցելեցին նաև վանական համալիրներ՝ ի մուդր ծանթանալով վանականների առօրյային ու նրանց կենցաղին: